

Sygn. akt II K 684/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2016r.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach, Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący - **SSR Marcin Kulikowski**

Protokolant - I. M.

w obecności Prokuratora Krzysztofa Budzika

po rozpoznaniu w dniach: 10 grudnia 2015r, 3 lutego 2016r, 21 marca 2016, 9 czerwca 2016r. sprawy z oskarżenia Prokuratury Rejonowej w Tarnowskich Górach

przeciwko **M. C. (C.)**

córcie J. i W. zd. W.

ur. (...) w B.

oskarżonej o to, że

działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w dniu 11 grudnia 2014r. w Prokuraturze Rejonowej w Tarnowskich Górach, składając pisemne zawiadomienie, fałszywie oskarżyła D. O. o popełnienie przestępstwa polegającego na podrobieniu jej podpisu na dokumencie w postaci zgody na ograniczenie zatrudnienia, wiedząc, że przestępstwa tego nie popełniono, a następnie w dniu 22 stycznia 2015r. w Prokuraturze Rejonowej w Tarnowskich Górach, będąc pouczoną o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań oraz o odpowiedzialności karnej za fałszywe oskarżenie i fałszywe zawiadomienie o przestępstwie, składając przez osobą uprawnioną zeznania mające służyć za dowód w sprawie, złożyła w tym zakresie zawiadomienie ustne i zeznała jako świadek nieprawdę, podając, iż nie podpisywała w/w dokumentu oraz że został on podrobiony, co potwierdziła w kolejnych zeznaniach złożonych w charakterze świadka w dniu 16 lutego 2015r. w Komendzie Powiatowej Policji w T.w ramach dochodzenia o sygn. 2 Ds. 57/15;

to jest o czyn z art. 238 kk i art. 234 kk i art. 233§1kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 11§2 kk;

-orzeka-

1. oskarżoną **M. C. (C.)** uznaje za winną popełnienia zarzucanego jej czynu opisanego wyżej, wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 238 kk i art. 234 kk i art. 233§1 kk w zw. z art. 11§2 kk w zw. z art. 12 kk i za to na mocy art. 233§1 kk w zw. z art. 11§3 kk w zw. z art. 37a kk wymierza jej karę grzywny w wysokości 100 (sto) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięć) złotych;;

2. na mocy art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych tytułem opłaty, a na mocy art. 627 kpk obciąża ją pozostałymi kosztami procesu w wysokości 945 (dziewięćset czterdzieści pięć) złotych.

Sygn. akt II K 684/15

UZASADNIENIE

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. C. zatrudniona w Publicznym Gimnazjum nr (...) w T. na stanowisku nauczyciela pozostawała w konflikcie z dyrektorem placówki D. O. wynikłym na tle nieporozumień zawodowych.

W dniu 25 kwietnia 2013r. dyrektor szkoły D. O. przedłożyła M. C. dokument o nazwie „Zgoda na ograniczenie zatrudnienia” redukując wymiar jej czasu pracy do 10/18, jednocześnie w treści dokumentu zawarto fragment o wyrażeniu zgody przez pracownika na proponowane ograniczenie zatrudnienia. W dniu 26 kwietnia 2013r. M. C. złożyła na przedmiotowym dokumencie swój podpis o treści (...) oraz wpisała datę „26.04.2013r”. Tak wypełniony egzemplarz oskarżona przekazała dyrekcji szkoły, który następnie został włączony do jej akt osobowych, jednocześnie jeden egzemplarz pisma oskarżona otrzymała do własnej dyspozycji.

W dniu 11 grudnia 2014r. do Prokuratury Rejonowej w Tarnowskich Górach wpłynęło pismo M. C. zawiadamiającej o popełnieniu przez D. O. przestępstwa z art. 270 § 1 kk poprzez podrobienie jej podpisu na dokumencie z dnia 25.04.2013r. – „zgoda na ograniczenie zatrudnienia”. Następnie w dniu 22 stycznia 2015r. M. C. w Prokuraturze Rejonowej w Tarnowskich Górach pouczona o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań oraz o odpowiedzialności karnej za fałszywe oskarżenie i fałszywe zawiadomienie o przestępstwie złożyła zeznania oraz ustne zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przerobienia dokumentu w postaci zgody na ograniczenie zatrudnienia z dnia 25.04.2013r. oraz podrobienia na wymienionym dokumencie jej podpisu. Stanowisko w sprawie przestępnego podrobienia i przerobienia dokumentu M. C. podtrzymała w dniu 16 lutego 2015r. słuchana na okoliczności sprawy w charakterze świadka w Komendzie Powiatowej Policji w T. wskazując, iż zawarty na dokumencie podpis o treści (...) nie jest jej podpisem i został podrobiony, a także data 26.04.2013r. nie została przez nią nakreślona.

W związku z zawiadomieniem M. C. w dniu 26 stycznia 2015r. wszczęto dochodzenie pod sygn. akt 2 Ds. 57/15 w sprawie zaistniałego pomiędzy 26 kwietnia 2013r. a 18 maja 2013r. w T. podrobienia podpisu M. C. na dokumencie „Zgoda na ograniczenie zatrudnienia” w celu użycia go za autentyczny, tj. o czyn z art. 270 § 1 kk. Po przeprowadzonych czynnościach postanowieniem z dnia 18 marca 2015r. Asesor Prokuratury Rejonowej w Tarnowskich Górach umorzył postępowanie przygotowawcze wobec ustalenia, iż kwestionowany podpis został nakreślony przez M. C. a rozpoznawany czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego. W związku z wniesionym zażaleniem Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach postanowieniem z dnia 1 czerwca 2015r. w sprawie o sygn. akt II Kp 186/15 utrzymał w mocy zaskarżone rozstrzygnięcie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: opinię biegłego grafologa R. I. (k.59-67, k. 146-154), opinii uzupełniających pisemnej i ustnej (k. 134-139, k. 155-156), a także na podstawie dowodów z dokumentów w postaci: pisemnego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa (k. 2), protokołu przyjęcia zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania osoby zawiadamiającej w charakterze świadka z 22.01.2015r. (k. 3-7), kopii zakwestionowanego egzemplarza zgody na ograniczenie zatrudnienia z 25.04.2013r. przechowywanego w aktach osobowych M. C. (k. 9), kopii egzemplarza zgody na ograniczenie zatrudnienia z 25.04.2013r. pozostającego w dyspozycji M. C. (k. 11), protokołu przesłuchania M. C. z 16.02.2015r. (k. 12-13).

Oskarżona M. C. konsekwentnie w toku postępowania przygotowawczego i na rozprawie nie przyznawała się do popełnienia zarzucanego jej czynu. W swych wyjaśnieniach podtrzymała swe stanowisko w sprawie wskazując, iż znajdujący się w jej aktach osobowych dokument „zgoda na ograniczenie zatrudnienia” nie jest dokumentem, który wówczas złożyła dyrekcji szkoły, a nakreślony na nim podpis nie jest jej podpisem. Jak wskazała, na dokumencie który w dniu 26.04.2013r. faktycznie podpisała wcześniej skreśliła fragment „wyrażam zgodę na proponowane ograniczenie zatrudnienia” i dopisała fragment „nie wyrażam zgody” (k. 35, 122-123).

Sąd zważył, co następuje:

Wyjaśnienia oskarżonej nie zasługują a wiarę. Dowody przeprowadzone w niniejszym postępowaniu pozwalają na jednoznaczne stwierdzenie, że oskarżona M. C. dopuściła się popełnienia zarzucanego jej czynu.

Sąd nie przychylił się do stanowiska oskarżonej która konsekwentnie wywodzi, iż podpis na przedmiotowym dokumencie nie był jej podpisem, a został podrobiony przez dyrekcję szkoły. Wyjaśnieniom oskarżonej przeczy całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności opinia biegłego sądowego R. I..

Choć świadek B. K. (k. 130-131) w swoich zeznaniach wskazywała, iż M. C. w dniu 26.04.2013r. po wyjściu z sekretariatu szkoły okazała jej pismo na którym widniał dopisek „nie wyrażam zgody” to jednak nie była ona obecna w momencie podpisywania i składania przez oskarżoną przedmiotowego dokumentu. Co istotne, oskarżona otrzymała dwa jednakowe egzemplarze zatytułowane „zgoda na ograniczenie zatrudnienia” – jeden pozostał w dyspozycji dyrekcji szkoły i został włączony do akt osobowych oskarżonej, drugi M. C. zatrzymała dla siebie. Okoliczność że M. C. na przekazanym do jej dyspozycji egzemplarzu sporządziła podnoszony dopisek „nie wyrażam zgody” w żaden sposób nie podważa, że wcześniej bez nakreślenia takowych zastrzeżeń złożyła podpis na egzemplarzu pozostawionym dyrekcji szkoły. Powyższe znajduje oparcie zwłaszcza w pewnym ustaleniu przez powołanego w sprawie biegłego, iż podpis na ww. dokumencie przechowywanym w aktach osobowych został przez oskarżoną faktycznie nakreślony.

W tym miejscu należy stwierdzić, iż zebrane w sprawie dowody dają podstawę do stanowczego podważenia wersji obrony, a w konsekwencji do ustalenia sprawstwa oskarżonej. Czyniąc ustalenia faktyczne Sąd w istotnym zakresie oparł się o opinię biegłego R. I.. Z kategoriycznych wywodów zawartych w opinii pisemnej (k. 59-67, 146-154) wynika, iż podpis o brzmieniu (...) widniejący na dokumencie „Zgoda na ograniczenie zatrudnienia” został nakreślony przez M. C.. Także odręczny zapis cyfrowy o brzmieniu „26.04.2013r” widniejący na ww. dokumencie został nakreślony przez samą oskarżoną. Jak zastrzeżono, w wyniku szczegółowych oględzin dokumentu nie stwierdzono także przerobień lub podrobień dokumentu, które mogłyby się charakteryzować przede wszystkim w postaci: wywabień, przekreśleń, wyskrobań, wymazań, zniszczeń lub przeniesień części lub całości dokumentu. Topografia treści, wizerunków pieczętek i podpisów przedmiotowego dokumentu jest naturalna i nie wskazuje na przerobienie lub podrobienie dowodowego dokumentu. W ocenie Sądu przedstawiona przez biegłego opinia jest pełna, jasna i wiarygodna. Brak było podstaw do jej kwestionowania.

W toku postępowania oskarżona przedłożyła prywatną ekspertyzę grafologiczną sporządzoną przez T. W.. W treści dokumentu stwierdzono, iż jakość materiału badawczego nie umożliwiła jednoznacznego wypowiedzenia się kwestii autorstwa zakwestionowanego podpisu, a w świetle posiadanego materiału badawczego oraz poczynionych ustaleń brak jest dostatecznych podstaw do przyjęcia, że zakwestionowany podpis o treści (...) został nakreślony przez oskarżoną. Przy tym autor ekspertyzy zakwestionował opinię biegłego sądowego R. I. wskazując, iż pominięto w niej odmienności, które powinny zostać co najmniej wskazane oraz należało wyjaśnić dlaczego zostały pozbawione znaczenia identyfikacyjnego, stąd opinia procesowa zdaniem wydającego opinię prywatną może być kontestowana jako niepełna. W ocenie Sądu przedłożona przez obronę prywatna ekspertyza nie zdołała jednak podważyć kategoriycznych ustaleń biegłego sądowego opartych na przeprowadzonych szczegółowych badaniach.

Co istotne, biegły R. I. słuchany na rozprawie (k. 155-156) oraz w treści przedłożonej przezeń opinii uzupełniającej (k. 134-139) odniósł się także do prywatnej ekspertyzy sporządzonej przez prof. dr hab. T. W., przy czym kategoricznie podtrzymał swe wcześniejsze stanowisko w sprawie. W ocenie biegłego ekspertyza prywatna wykonana została błędnie i być może stronniczo, tj. celowo dążyła do uzyskania wniosków, które wyglądałyby na przeciwstawne do uzyskanych w jego opinii. Biegły zastrzegł, iż wydający ekspertyzę prywatną przytoczył jedynie cechy i okoliczności skierowane na podważenie przedstawionej przezeń opinii, zatem choć opiniujący prywatnie wskazał na istnienie istotnych zbieżności materiału dowodowego i porównawczego to jednak w tym zakresie nie podał żadnej cechy wspólnej oraz tablic poglądowych, natomiast całą uwagę skupił na nielicznych cechach rozbieżnych. Przy tym odnosząc się do ewentualnych rozbieżności w badanym materiale biegły R. I. zaznaczył, iż były one bardzo nieistotne, a wynikały z odmiennej dynamiki kreślenia pisma, spontaniczności i naturalności. Słuchany stanowczo zakwestionował większość cech rozbieżnych przytoczonych w treści ekspertyzy prywatnej.

Czyniąc ustalenia faktyczne Sąd nie uwzględnił natomiast opinii biegłego K. M. (k. 16-20) albowiem jej analiza prowadzi do wniosku, iż przy jej przygotowaniu biegły użył dokumentu niekwestionowanego przez oskarżoną, który

miała w swym posiadaniu, nie zaś przedmiotowego dokumentu, którego oryginał znajduje się w aktach osobowych M. C., o czym świadczy w szczególności pisownia cyfry 4, różna w obu dokumentach.

Reasumując – Sąd dokonał ustaleń faktycznych częściowo na podstawie wyjaśnień oskarżonej M. C., zeznań słuchanych w sprawie świadków, przy czym kluczowe znaczenie miały wskazane dokumenty, w szczególności pełna, jasna i wiarygodna opinia biegłego R. I. Przytoczone dowody są spójne, logiczne, wzajemnie się uzupełniają, tworząc jednolity obraz stanu faktycznego.

Po tych rozważaniach Sąd uznał, iż M. C. dopuściła się popełnienia przypisanego jej czynu. Jej wina i sprawstwo nie mogą budzić wątpliwości.

M. C. jest osobą dojrzałą, w pełni poczytalną, miała możliwość rozpoznania bezprawności swojego zachowania. Można jej zarzucić, iż w trakcie swojego karalnego i karygodnego czynu, nie dała posłuchu normie prawnej, mimo, że mogła to uczynić. Mając to na uwadze Sąd uznał, że oskarżona jest winna przypisanego jej czynu, który popełniła działając umyślnie z zamiarem bezpośrednim.

Określając stopień społecznej szkodliwości czynu, Sąd – zgodnie z treścią art. 115§2 kk – wziął pod uwagę rodzaj i charakterze naruszonego przestępstwem dobra prawnego jakim jest przede wszystkim prawidłowość funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, umiarkowany rozmiar wyrządzonej czynem oskarżonej szkody – postępowanie przygotowawcze wszczęte z inicjatywy M. C. zostało prawomocnie umorzone, nadto bezpośredni zamiar i naganną motywację w postaci dążenia do fałszywego obciążenia dyrektora szkoły.

Uwzględniając całokształt poczynionych w sprawie ustaleń, Sąd uznał, iż oskarżona M. C. swoim czynem zrealizowała ustawowe znamiona przestępstwa z art. 238 kk i art. 234 kk i art. 233 § 1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Oskarżona działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w dniu 11 grudnia 2014r. w Prokuraturze Rejonowej w Tarnowskich Górach, składając pisemne zawiadomienie, fałszywie oskarżyła D. O. o popełnienie przestępstwa polegającego na podrobieniu jej podpisu na dokumencie w postaci zgody na ograniczenie zatrudnienia, wiedząc, że przestępstwa tego nie popełniono, a następnie w dniu 22 stycznia 2015r. w Prokuraturze Rejonowej w Tarnowskich Górach, będąc pouczoną o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań oraz o odpowiedzialności karnej za fałszywe oskarżenie i fałszywe zawiadomienie o przestępstwie, składając przez osobą uprawnioną zeznania mające służyć za dowód w sprawie, złożyła w tym zakresie zawiadomienie ustne i zeznała jako świadek nieprawdę, podając, iż nie podpisywała w/w dokumentu oraz że został on podrobiony, co potwierdziła w kolejnych zeznaniach złożonych w charakterze świadka w dniu 16 lutego 2015r. w Komendzie Powiatowej Policji w T. w ramach dochodzenia o sygn. 2 Ds. 57/15.

Na podstawie art. 233 § 1 kk odpowiedzialność karną ponosi ten, kto składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę. Kto zawiadamia o przestępstwie organ powołany do ścigania wiedząc, że przestępstwa nie popełniono odpowiedzialność ponosi w oparciu o przepis art. 238 kk. Ponadto rozpatrywany w niniejszej sprawie przepis art. 234 kk penalizuje zachowanie sprawcy, który przed organem powołanym do ścigania lub orzekania w sprawach o przestępstwo, w tym i przestępstwo skarbowe, wykroczenie, wykroczenie skarbowe lub przewinienie dyscyplinarne, fałszywie oskarża inną osobę o popełnienie tych czynów zabronionych lub przewinienia dyscyplinarne.

W realiach niniejszej sprawy M. C. pozostając w konflikcie z dyrektorem szkoły D. O. złożyła przedmiotowe zawiadomienie o przestępstwie oraz zeznania będąc świadoma, iż wskazywane przez nią pismo w istocie podpisała. Należy zważyć, że oskarżona bardzo szczegółowo aczkolwiek fałszywie opisywała rzekome okoliczności podpisania przez nią przedmiotowego dokumentu, natomiast przedstawiona przez nią wersja zdarzeń nie przystaje do poczynionych w sprawie wiarygodnych i stanowczych ustaleń faktycznych.

Uznając M. C. za winną popełnienia przypisanego jej czynu, Sąd skazał ją na karę grzywny w wysokości 100 (stu) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięć) złotych.

Sąd miał na uwadze, iż stanowiące podstawę wymiaru kary przestępstwo z art. 233 § 1 kk zagrożone jest karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Ponadto przestępstwa z art. 234 kk i art. 238 kk alternatywnie karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

W realiach niniejszej sprawy Sąd na podstawie art. 37a kk zamiast kary pozbawienia wolności orzekł w stosunku do oskarżonej karę grzywny. Wymierzoną karę należy zatem uznać za względną dla oskarżonej, rodzajowo łagodniejszą od zagrożenia przewidzianego w treści art. 233 § 1 kk.

Przy wymiarze kary Sąd wziął pod uwagę dyrektywy zawarte w treści art. 53 kk.

Na korzyść oskarżonej uwzględniono jej uprzednią niekaralność (dane o karalności – karta 30), nadto umiarkowany rozmiar ujemnych następstw popełnionego przestępstwa bowiem fałszywe zeznania i oskarżenia M. C. nie spowodowały dotkliwych następstw, zainicjowane w oparciu o jej zawiadomienie postępowanie przygotowawcze zostało umorzone po niecałych dwóch miesiącach od wszczęcia. Natomiast na niekorzyść oskarżonej przemawiał zwłaszcza sposób popełnienia przez nią zarzuconego jej czynu, a to fałszywe zawiadomienie o przestępstwie i składanie fałszywych zeznań mających na celu pomówienia pozostającej z oskarżoną w konflikcie pracodawcy – dyrektora placówki w której M. C. była zatrudniona.

Ustalając wysokość stawki dziennej Sąd zgodnie z treścią art. 33 § 3 kk wziął pod uwagę dochody sprawcy, jej warunki osobiste, rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe. Należy wskazać, iż oskarżona M. C. jest na emeryturze, uzyskuje stały dochód w wysokości 2300 złotych, nie ma nikogo na swym utrzymaniu. Sąd uznał, że wymiar kary grzywny w orzeczonym wymiarze jest współmierne i sprawiedliwe, będzie stanowiło dostateczną dolegliwość dla sprawcy. Nadto odpowiada stopniu jej zawinienia i społecznej szkodliwości czynu. W ocenie Sądu wysokość orzeczonej kary powinna spełnić swe cele zapobiegawcze względem sprawcy oraz będzie oddziaływać w ramach społecznej świadomości prawnej, przy tym jest wystarczająco wychowawcza i dotkliwa.

Rozstrzygając w przedmiocie kosztów postępowania, Sąd zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa opłatę w kwocie 100 zł i obciążył ją wydatkami postępowania w łącznej kwocie 945 zł, na którą składają się koszty wydanych w sprawie opinii biegłych, koszty zapytania o karalność oraz ryczałt za korespondencję.